

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **Bc. X. Y.**, nar. N.
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Radimem Vašendou
sídlem Rožnovská 240, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm

proti
žalovanému: **Ministerstvo obrany**, IČO 601 62 694
sídlem Tychonova 221/1, Hradčany, 160 00 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-11/OPM, ze dne 28. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-16/OPM a ze dne 28. 3. 2024, sp. zn. 296086/ODCH-17/OPM

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-16/OPM, se ruší a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v celkové výši 5 743 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce advokáta Mgr. Radima Vašendy.
- IV. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Odůvodnění:

Vymezení věci a napadená rozhodnutí

1. Žalobkyně, bývalá vojákyně z povolání, se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení tří vzájemně souvisejících rozhodnutí, kterými žalovaný podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), zamítl námitky proti prvostupňovým rozhodnutím. Prvostupňovými rozhodnutími žalovaný zastavil výplatu výsluhového příspěvku žalobkyni a zamítl následné žádosti žalobkyně o výsluhový příspěvek a o odchodné.
2. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně v armádě působila od roku 1993 do roku 2014 s nejvyšší dosaženou hodností kapitánky. Dnem 30. 6. 2014 zanikl její služební poměr podle § 18 písm. a) zákona o vojácích z povolání z důvodu uplynutí stanovené doby. Ode dne 1. 7. 2014 byl žalobkyni přiznán výsluhový příspěvek 6 849 Kč měsíčně.
3. Dne 1. 8. 2020 byla žalobkyně opětovně povolána do služebního poměru vojákyně z povolání. Nastoupila ke kurzu základní přípravy ve VÚ Vyškov. Z důvodu zdravotních obtíží byla vojenským lékařem odeslána do domácího léčení. Ke dni 31. 8. 2020 byl její služební poměr zrušen ve zkušební době podle § 18 odst. 1 písm. j) zákona o vojácích z povolání.
4. Spor mezi žalobkyní a žalovaným spočívá v nejobecnější rovině v tom, zda žalobkyně měla po opětovném povolání ke služebnímu poměru vojákyně z povolání a po následném zrušení tohoto služebního poměru ve zkušební době nárok na výsluhový příspěvek.
5. Rozhodnutím žalovaného ze dne ze dne 9. 1. 2024, sp. zn. 296086/VP-6/28 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí o zastavení výplaty výsluhového příspěvku“), byla zastavena výplata výsluhového příspěvku a zároveň byla žalobkyně vyzvána k vrácení výsluhového příspěvku přijatého dle žalovaného bez právního důvodu v období od 1. 8. 2020 do 31. 1. 2024 v celkové výši 344 804 Kč. Toto rozhodnutí potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-11/OPM (dále jen „napadené rozhodnutí o zastavení výplaty výsluhového příspěvku“), kterým zamítl námitky žalobkyně.
6. Žalobkyně proto o výsluhový příspěvek znovu požádala. Tato žádost byla žalovaným zamítnuta rozhodnutím ze dne 8. 2. 2024, sp. zn. 296086/VP-8/PC28 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí o žádosti o výsluhový příspěvek“). Stejně tak byly zamítnuty námitky žalobkyně rozhodnutím ze dne ze dne 28. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-16/OPM (dále jen „napadené rozhodnutí o žádosti o výsluhový příspěvek“).
7. Žalovaný zamítl taktéž žádost žalobkyně o odchodné, a to rozhodnutím ze dne 8. 2. 2024, sp. zn. 296086/ODCH-9/PC28 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí o odchodném“), proti němuž žalovaný zamítl námitky rozhodnutím ze dne ze dne 28. 3. 2024 sp. zn. 296086/ODCH-17/OPM (dále jen „napadené rozhodnutí o odchodném“).

Žaloba

8. Žalobkyně uvádí, že se nelze domnívat, že smyslem zákona je, aby v případě dobrovolného opětovného povolání do služebního poměru vojáka z povolání, definitivně a nenávratně zanikla výplata výsluhových náležitostí, a to i po ukončení opětovného služebního poměru – tedy poté, co bývalý voják z povolání přestane pobírat služební plat.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Dle žalovaného je tento postup dán § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, který mezi důvody vzniku výsluhového příspěvku nepočítá se zrušením služebního poměru ve zkušební době. Podle žalobkyně se jedná o mezeru v zákoně, kterou je nutno vyplnit za pomoci judikatury.

9. Žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2017, č. j. 4 As 238/2016-42, který ve vztahu ke služebním poměrům příslušníků bezpečnostních sborů uvádí, že „[...] pokud následně dojde k ukončení opětovného služebního poměru, bývalý příslušník může opět požádat o přiznání výsluhového příspěvku, neboť jeho nárok na výsluhový příspěvek nadále trvá a skončením opětovného služebního poměru mu znovu vzniká [...]“. Z důvodové zprávy k zákonu o vojácích z povolání podle žalobkyně vyplývá, že právní úprava výsluhových náležitostí vojáků z povolání a ostatních ozbrojených sborů v ČR je veskrze srovnatelná.
10. Žalobkyně uvádí, že by bylo nepřiměřeně tvrdé přičítat jí k tíži, že se po přiznání nároku na výsluhový příspěvek přihlásila k dobrovolné službě, a s touto krátkou dobou služby (1 měsíc) spojuvat definitivní zánik nároku na výsluhové náležitosti za předchozí absolvovanou službu vojáka z povolání. Zdůrazňuje, že z nové dobrovolné služby byla propuštěna ze zdravotních důvodů. Právní úprava přitom počítá s tím, že pokud je voják z povolání propuštěn z důvodu ztráty zdravotní způsobilosti [podle § 18 písm. h) nebo § 19 odst. 1 písm. c)], nárok na výsluhový příspěvek podle § 132 odst. 1 vzniká.
11. Své závěry žalobkyně opírá i o komentář k zákonu o vojácích z povolání, který uvádí, že „v případě opětovného povolání příjemce výsluhového příspěvku do služebního poměru vojáka nárok na výsluhový příspěvek zanikne. Po skončení tohoto dalšího služebního poměru vzniká nárok na výsluhový příspěvek, a to i za dobu trvání předchozího služebního poměru“.
12. Vnitřní materiál žalovaného, který žalobkyně navrhuje provést jako důkaz, pak podle žalobkyně uvádí, že „při opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání nárok na výsluhový příspěvek zaniká. Při ukončení tohoto služebního poměru vzniká nárok na výsluhový příspěvek a započtena bude i doba předchozího služebního poměru“.
13. Podle žalobkyně je jednoznačné, že správní orgán rozhodoval v rozporu s principem legitimního očekávání, zásadou ochrany dobré víry a oprávněných zájmů a zásadou rovnosti.
14. Žalobkyně též vznáší námitku promlčení ve vztahu k nároku na výsluhový příspěvek za dobu od 1. 8. 2020 do 31. 1. 2021.

Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný uvádí, že podle § 135 odst. 1 zákona o vojácích z povolání nárok na výsluhový příspěvek zaniká dnem, který předchází dni opětovného povolání do služebního poměru. Důvody vzniku nároku na výsluhový příspěvek jsou taxativně uvedeny v § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Mezi těmito důvody není propuštění ze služebního poměru ve zkušební době.
16. Žalobkyně nesplnila svou oznamovací povinnost, když žalovanému neoznámila, že znovu nastoupila do služebního poměru.
17. Žalovaný poukazuje na to, že žalobkyně sama uvádí, že nárok zanikl podle § 135 odst. 1 zákona o vojácích z povolání.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

18. Služební poměry vojáků z povolání a služební poměry příslušníků bezpečnostních sborů jsou upraveny odlišně v jiných zákonech. Zákonodárce přímo uvádí, jak má žalovaný v jednotlivých případech postupovat a nedává možnost se od tohoto postupu odchýlit.
19. K vnitřnímu materiálu žalovaného a ke komentářové literatuře žalovaný uvádí, že i v těchto případech je třeba § 135 zákona o vojácích z povolání posuzovat společně s § 132 uvedeného zákona. Žalovaný je jako správní orgán vázán právními předpisy, a nemohl tedy postupovat jinak.
20. Žalovaný se s námitkou promlčení neztotožňuje. Uvádí, že podle § 118a zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, je promlčecí lhůta 5 let.

Replika žalobkyně

21. Žalobkyně ve své replice zdůrazňuje smysl a účel rozhodné právní úpravy. Z důvodové zprávy k zákonu o vojácích z povolání vyplývá, že výsluhový příspěvek má motivovat k další službě a kompenzovat vojákům z povolání omezení, která byl voják nucen po dobu trvání služebního poměru podstupovat. Pokud by opětovným povoláním do služebního poměru vojáci nenávratně ztráceli nárok na výsluhový příspěvek za jimi řádně odsloužené roky, byl by výsluhový příspěvek naopak od další služby odrazující. Logika žalovaného by zájemce demotivovala v ochotě k opětovnému nástupu do služebního poměru, a to z důvodu nejistoty vzhledem k existenci podstatného rizika ztráty dosažených výsluhových náležitostí v případě, že nebudou schopni službu dokončit. To je přímým protikladem toho, čeho má být úpravou výsluhových náležitostí dosaženo.
22. Nelze zohlednit výhradně gramatický výklad zákona. Text zákona je třeba vnímat v kontextu celého právního řádu. To platí zejména tehdy, pokud je komplexní téma nároků na výsluhový příspěvek při opětovném služebním poměru upraveno toliko několika kratičkými odstavci v zákoně. Bylo by hrubě nespravedlivé přistupovat k výsluhovým náležitostem vojáků z povolání jinak než v případě příslušníků bezpečnostních sborů.
23. Ohledně výtky žalovaného týkající se neoznámení opětovného nástupu do služebního poměru žalobkyně konstatuje, že zákon o vojácích z povolání v § 143 odst. 9 stanovuje tuto povinnost výlučně ve vztahu k přijetí do služebního poměru podle jiného právního předpisu (tedy např. při nástupu k bezpečnostním sborům), příp. ke vzniku invalidity, a proto tato povinnost pro žalobkyni ze zákona nevyplývala.
24. K námitce promlčení žalobkyně argumentuje, že § 118a zákona o organizaci sociálního zabezpečení je *lex generalis* ke speciální úpravě v § 160 odst. 8 zákona o vojácích z povolání. Ten přitom stanoví promlčecí lhůtu 3 roky.

Duplika žalovaného

25. Žalovaný uvádí, že nezpochybňuje charakter výsluhového příspěvku, který žalobkyně dovozuje z důvodové zprávy k zákonu o vojácích z povolání, tedy že výsluhový příspěvek má výrazný motivační charakter. Žalovaný však zdůraznil, že důvodová zpráva uvádí také, že: „na druhé straně se však pro vznik nároku na dávky a jejich výši předpokládají některá sankční opatření v případě, že by služební poměr vojáka zanikl z důvodů v návrhu zákona stanovených před uplynutím sjednané doby“.
26. Důvodová zpráva je navíc podle žalovaného překonaná, protože již neodpovídá současné právní úpravě. Důvodová zpráva uvádí, že v ostatních služebních poměrech vzniká nárok na „příspěvek za službu“, jak je již shora uvedeno, po deseti letech s poskytováním buď do

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

vzniku nároku na důchod, nebo do 60 let věku. To však dnes již neplatí; podle platného zákona č. 361/2003 Sb., o příslušnících ozbrojených sborů, vzniká nárok na výsluhový příspěvek až po 15 letech služby.

27. Žalovaný poukazuje na to, že srovnání s úpravou výsluhového příspěvku příslušníků bezpečnostních sborů není možné použít na podporu argumentace žalobkyně, jelikož je právní úprava rozdílná. V případě opětovného služebního poměru příslušníkovi bezpečnostního sboru zaniká nárok na výplatu výsluhového příspěvku, zatímco vojákům z povolání zaniká nárok na výsluhový příspěvek jako takový.
28. K námitce promlčení žalovaný uvádí, že § 160 zákona o vojácích z povolání se týká peněžitých nároků do dne skončení služebního poměru. Jedná se tedy o nároky ze služebněprávních vztahů, což vyplývá i z důvodové zprávy. Promlčecí doba tří let se tak v případě žalobkyně nepoužije a je nutné postupovat podle zákona o organizaci sociálního zabezpečení.

Posouzení věci

29. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání opravných prostředků a že splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Soud vycházel při přezkumu napadených rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jejich vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadená rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Neshledal přitom vady, ke kterým by měl povinnost přihlédnout z moci úřední.
30. Soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem ve stanovené lhůtě nevyjádřili nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Žalobkyně navrhovala provedení důkazů, avšak to samo o sobě neznamená nesouhlas s rozhodnutím o věci bez nařízení jednání (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS).
31. Žalobkyně chtěla jako důkaz provést zejména jednotlivá rozhodnutí žalovaného (napadená i prvostupňová rozhodnutí), *Návrh na vyloučení vojákyně v přípravné službě a zrušení služebního poměru a Oznámení o zahájení řízení a výzva k uplatnění práv účastníka řízení ze dne 17.08.2020*. Tyto důkazy soud neprovedl, jelikož jsou součástí správního spisu a tím se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
32. Žalobkyně dále chtěla provést důkaz listinou – vnitřním materiálem Odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany ČR: *Upozornění k výsluhovým náležitostem podle zákona o vojácích z povolání*. Žalobkyně chtěla prokázat skutečnost, že z tohoto materiálu vyplývá, že „při opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání nárok na výsluhový příspěvek zaniká. Při ukončení tohoto služebního poměru vzniká nárok na výsluhový příspěvek a započtena bude i doba předchozího služebního poměru“. Soud tento důkaz neprovedl, jelikož tato skutečnost, resp. obsah tohoto dokumentu, není mezi žalobkyní a žalovaným sporná – žalobkyně i žalovaný výše uvedenou část interního dokumentu shodně citují.

Zánik nároku na výsluhový příspěvek a otázka promlčení

33. Podle § 135 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „[p]ři opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání zaniká nárok na výsluhový příspěvek dnem, který předchází dni opětovného povolání do služebního poměru“.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

34. Podle § 135 odst. 2 zákona o vojácích z povolání „[p]ři přijetí do služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů se výplata výsluhového příspěvku zastavuje“.
35. Žalobkyně v žalobě sama připouští, že po dobu trvání opětovného služebního poměru od 1. 8. 2020 do 31. 8. 2020 jí nárok na výsluhový příspěvek neplynul.
36. Mezi stranami je tak nesporné, že žalobkyni zanikl nárok na výsluhový příspěvek ze zákona dle § 135 odst. 1 zákona o vojácích z povolání z důvodu opětovného povolání do služebního poměru. Žalobkyně nastoupila do služebního poměru dne 1. 8. 2020. Nárok na výsluhový příspěvek jí tedy zanikl ke dni 31. 7. 2020.
37. Žalobkyně dále uvádí, že výplata výsluhového příspěvku je již promlčena. Žalobkyně „připouští, že po dobu trvání opětovného služebního poměru od 01.08.2020 do 31.08.2020 jí nárok na výsluhový příspěvek neplynul“. Námitku promlčení však uplatňuje od 1. 8. 2020 do 31. 1. 2021. Žalobkyně argumentuje, že se uplatní tříletá promlčecí doba podle § 163 zákona o vojácích z povolání, který je *lex specialis* k obecné úpravě v zákoně o organizaci sociálního zabezpečení.
38. Žalovaný naopak uvádí, že podle § 118a odst. 3 zákona o organizaci sociálního zabezpečení nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká, pokud rozhodnutí nebylo vydáno do 5 let ode dne výplaty dávky. Žalobkyní uváděný § 163 zákona o vojácích z povolání se uplatní jen na nároky ze služebně-právních vztahů.
39. Podle § 142 odst. 4 zákona o vojácích z povolání „[n]ení-li v této části zákona stanoveno jinak, řídí se organizace a řízení o výsluhových náležitostech a jejich výplata ustanoveními zvláštních právních předpisů o organizaci a řízení ve věcech důchodového pojištění a výplatě dávek důchodového pojištění“.
40. Podle § 163 odst. 3 zákona o vojácích z povolání „[v]rácení neprávem vyplacených částek může však služební orgán na vojákově požadovat, jen jestliže voják věděl nebo musel z okolností předpokládat, že jde o částky nesprávně určené nebo omylem vyplacené, a to ve lhůtě do 3 let ode dne jejich výplaty“.
41. Podle důvodové zprávy k zákonu o vojácích z povolání „[...] se vzhledem k ucelené úpravě služebně-právních vztahů zakotvují též některé instituty, které dosud nebyly v právní úpravě služebního poměru uvedeny, např. úprava lhůt, promlčecí doby, zániku práv a bezdůvodného obohacení“.
42. Soud se ztotožňuje s argumentací žalovaného, že § 163 zákona o vojácích z povolání se v případě výsluhového příspěvku neuplatní. Žalobkyní uváděný § 163 se totiž týká nároků ze služebně-právních vztahů; naopak podle § 142 odst. 4 zákona o vojácích z povolání se organizace a řízení o výsluhových příspěvcích, jakož i jejich výplata řídí zákonem o organizaci sociálního zabezpečení. Žalovaný proto může požadovat, aby žalobkyně vrátila výsluhový příspěvek vyplacený od 1. 8. 2020 do 31. 8. 2020.
43. Námitka promlčení proto není důvodná.
44. Soud proto žalobu v části, ve které směřuje proti napadenému rozhodnutí o zastavení výplaty výsluhového příspěvku a vrácení neprávem vyplacené částky zamítl.

Opětovný vznik nároku na výsluhový příspěvek

45. Mezi stranami je dále sporné to, zda nárok výsluhový příspěvek zrušením služebního poměru ve zkušební době ke dni 31. 8. 2020 znovu vznikl.
46. Žalobkyně má za to, že po opětovném skončení služebního poměru vojáka z povolání ke dni 31. 8. 2020 jí nárok na výplatu výsluhového příspěvku opět vznikl. Proto podala žádost o přiznání výsluhového příspěvku. Žalobkyně nesouhlasí se zamítnutím své žádosti.
47. K tomu žalovaný uvádí, že žalobkynin nový služební poměr zanikl zrušením ve zkušební době podle § 18 písm. j) zákona o vojácích z povolání. Při tomto způsobu zániku služebního poměru nárok na výsluhový příspěvek nevzniká.
48. Nárok na výsluhový příspěvek totiž vzniká pouze při zániku služebního poměru z důvodů taxativně vymezených v § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání.
49. Podle § 135 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „[p]ři opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání zaniká nárok na výsluhový příspěvek dnem, který předchází dni opětovného povolání do služebního poměru“.
50. Podle § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „[v]oják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. a), b) a i) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), g) až l), n) a o), má nárok na výsluhový příspěvek, jestliže jeho služební poměr trval alespoň po dobu 15 let“.
51. Služební poměr po opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání žalobkyni zanikl podle § 18 písm. j) zákona o vojácích z povolání, podle kterého „[s]lužební poměr vojáka zaniká zrušením ve zkušební době“.
52. Jazykovým výkladem tohoto ustanovení dospěl žalovaný k závěru, že nárok žalobkyně na výsluhový příspěvek po ukončení druhého služebního poměru žalobkyně nevznikl, jelikož druhý služební poměr zanikl jinak než způsobem obsaženým ve výčtu § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Žalovaný přitom nezohlednil, že žalobkyně nemohla zánik služebního poměru (zrušení ve zkušební době ze strany žalovaného) nijak ovlivnit, ani to, že žalobkyni měla nárok na výsluhový příspěvek již z předchozího služebního poměru.
53. Jazykový výklad může ve smyslu ustálené judikatury Ústavního soudu představovat pouze prvotní přiblížení se k obsahu právní normy, jejímž nositelem je interpretovaný právní předpis; k ověření správnosti či nesprávnosti výkladu, popř. k jeho doplnění či upřesnění, potom slouží ostatní interpretační přístupy, z nichž je v souzené věci na místě jmenovat především metodu teleologickou a systematickou.
54. Jan Wintr uvádí, že „[v] případě jednoznačného textu má podle Ústavního soudu jazykový výklad *prima facie* přednost před výkladem teleologickým. Teleologický výklad ale bude upřednostněn v případě „rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoli pochybnost“. O takovém rozporu můžeme hovořit v případě mezery v zákoně“ (WINTR, J. *Metody a zásady interpretace práva*. [Systém ASPI]. Auditorium [cit. 2025-3-19]. ASPI_ID MN606CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X).
55. Vycházeje z Filipa Melzera, Jan Wintr dále uvádí, že „[v] případě jednoznačného textu má sice jazykový výklad *prima facie* přednost před výkladem teleologickým, ale může být relativně snadno teleologickým výkladem přebit, je-li rozumný smysl a účel normy jasně protichůdný. Přesvědčivý teleologický výklad musí ustoupit jazykovému výkladu jen ve dvou situacích – (a) je-li na straně jednoznačného jazykového výkladu též nesporný explicitní argument historického

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

výkladu a nedošlo-li mezitím k podstatné změně společenských podmínek (počáteční vědomá mezera v zákoně) a (b) je-li dotváření práva cestou analogie či teleologické redukce právním řádem zakázáno (typicky zákaz analogie v neprospěch pachatele v trestním právu)“.

56. Soud s těmito teoretickými východisky souhlasí, a proto se zabýval smyslem a účelem příslušné právní úpravy.
57. Možnost zrušení služebního poměru ve zkušební době byla do zákona o vojácích z povolání zavedena novelou č. 254/2002 Sb. účinnou od 28. 6. 2002. Podle důvodové zprávy k této novele absence zrušení služebního poměru ve zkušební době „[...] v platném zákoně způsobuje, že služební orgány nemohou propouštět nově povolané vojáky, kteří neprokázali dostatek fyzických a volných vlastností a při personálním pohovoru před začátkem jejich vojenské kariéry nebylo možné takový stav spolehlivě předvídat. Stanovení zkušební doby je důležité pro budoucí profesionální armádu“. K samotné absenci zrušení služebního poměru ve zkušební mezi způsoby zániku služebního poměru, kdy vzniká nárok na výsluhový příspěvek, je v důvodové zprávě uvedeno toliko stručně, že „[n]ové znění reaguje na navrhovanou úpravu důvodů zániku služebního poměru podle § 18 nebo § 19“.
58. Z uvedeného je podle soudu zřejmé, že ve vztahu ke zrušení služebního poměru ve zkušební době zákonodárce pomýšlel zejména na *nově povolané vojáky před začátkem jejich vojenské kariéry*. Zákonodárce logicky nepředpokládal vznik výsluhového příspěvku u vojáků nově povolaných, kteří vojáci svou kariéru teprve začínají.
59. Situace žalobkyně je však zcela odlišná. Žalobkyně působila u armády od roku 1993 do roku 2014 a v roce 2020 se do armády dobrovolně vrátila. Jedná se tedy o situaci, kdy došlo k opětovnému povolání do služebního poměru. Služební poměr však trval jen jeden měsíc (od 1. 8. 2020 do 31. 8. 2020). Z obsahu správního spisu vyplývá, že důvodem zrušení služebního poměru ve zkušební době byla skutečnost, že „jmenovaná byla z rozhodnutí lékaře ambulance CZdrS1 Vyškov odeslána na domácí léčbu. Vzhledem k současné organizaci kurzů ZPř intenzivní formou, jmenovaná svou nepřítomností na zaměstnáních nebude schopna plnit požadované podmínky kurzu po jejím návratu z domácího léčení“.
60. Důvodová zpráva k zákonu o vojácích z povolání uvádí, že jsou nároky po skončení služebního poměru v zákoně konstituovány tak, aby byly **jedním z rozhodujících motivačních, stimulačních a garančních jistot vojáků z povolání**, které budou napomáhat i personálnímu zabezpečení a průběhu vojenské služby v situaci, kdy služební poměr se bude uzavírat pouze na dobu určitou podle potřeb státu. Komentář k tomuto zákonu uvádí, že „[v]ojenská služba je spojena s řadou omezení a povinností, které v civilním sektoru neexistují, a s přihlédnutím k její nízké společenské prestiži vede následně k preferenci jiných profesí a činností. Za této situace byl proto vytvořen systém, který vojáky hmotně dostatečně zabezpečuje, po kratší době služby jednorázově, po delší době služby opakujícími se dávkami“ (SKORUŠA, L., DANĚK, J. a kol. *Zákon o vojácích z povolání: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-3-19]. ASPI_ID KO221_1999CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X).
61. Výklad přijatý žalovaným by vedl k tomu, že právní úprava by nejen nebyla *motivační, stimulační a garanční*, ale v případě opětovně povolaných vojáků by byla přímo odrazující. Vojáci by byli od opětovného nástupu do služby silně odrazováni, pokud by se tím dostali do situace, že zcela bez svého přičinění mohou o již dosažený výsluhový příspěvek nenávratně přijít.

62. Soud nepřehlédl, že žalovaný v duplice argumentuje částí důvodové zprávy, podle které se pro vznik nároku a jejich výši „[...] předpokládají některá sankční opatření v případě, že by služební poměr vojáka zanikl z důvodů v návrhu zákona stanovených před uplynutím sjednané doby“.
63. Těmito sankčními opatřeními jsou podle soudu jistě situace, kdy dojde k propuštění vojáka ze služebního poměru z důvodu, že voják podporuje, propaguje nebo sympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka (§ 19 odst. 1 písm. m)], že byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody (§ 19 odst. 1 písm. f)] nebo že se přestal připravovat k výkonu služby studiem a není pro něho jiné služební zařazení (§ 19 odst. 1 písm. d)]. To ovšem zcela zjevně není situace žalobkyně. Důvodem zrušení jejího služebního poměru ve zkušební době bylo nedokončení kurzu základní přípravy toliko ze zdravotních důvodů.
64. Soud proto s přihlédnutím k situaci žalobkyně a ke smyslu a účelu zákona uzavírá, že žalovaný měl § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání vyložit v souladu s jeho smyslem a účelem tak, že zohlední nejen důvod zániku druhého služebního poměru, ale též důvod zániku prvního služebního poměru. Podle § 132 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „[v]oják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. a), b) a i) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), g) až l), n) a o), má nárok na výsluhový příspěvek, jestliže jeho služební poměr trval alespoň po dobu 15 let“.
65. Žalobkyně tyto podmínky splnila ve vztahu ke svému prvnímu služebnímu poměru. Její první služební poměr zanikl ze zákonem specifikovaných důvodů a trval požadovanou dobu. Ve vztahu k druhému služebnímu poměru tyto podmínky nesplnila, a proto se doba v něm odsloužená do výpočtu výsluhového příspěvku nezapočítá. Žalobkyni nárok na výsluhový příspěvek opět vznikne, a to ve výši odpovídající době odsloužené v prvním služebním poměru.
66. Soud uzavírá, že v nyní projednávané věci lze § 132 odst. 1 vyložit tak, že při posuzování vzniku nároku na výsluhový příspěvek žalovaný zohlední nejen aktuální důvod zániku (ukončení služebního poměru žalovaným ve zkušební době), ale též důvod zániku prvního služebního poměru.
67. Soud napadené rozhodnutí o žádosti o výsluhový příspěvek zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Ke vzniku nároku na odchodné

68. Žalobkyně žalobou brojí i proti rozhodnutí o žádosti o odchodné. K tomu toliko obecně uvádí, že má za to, že jí při zániku služebního poměru vznikl nárok na odchodné.
69. Podle § 140 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „[v]oják, kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek a který místo vyplácení výsluhového příspěvku nezvolil nárok na výplatu odbytného, má při zániku služebního poměru nárok na odchodné ve výši čtyřnásobku průměrného měsíčního hrubého služebního platu, trval-li jeho služební poměr alespoň po dobu 15 let. Za šestnáctý a každý další ukončený rok trvání služebního poměru se odchodné zvyšuje o 40 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu. Nejvyšší výměra odchodného činí šestnásobek průměrného měsíčního hrubého služebního platu“.
70. Podle § 140 odst. 2 „[b]ylo-li vojákovu při předcházejícím zániku služebního poměru vojáka nebo při skončení jiného služebního poměru vyplaceno odchodné nebo odbytné, vyplatí se při novém

zániku služebního poměru odchodné snižené o částku odchodného nebo odbytného, které bylo vyplaceno při předcházejícím skončení služebního poměru. Nedojde-li takto k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odchodného nebo odbytného na úkor nově náležejícího odchodného, odchodné nenáleží“.

71. K tomu soud uvádí, že se žalobou může zabývat toliko v takové míře obecnosti, v jaké své žalobní body přdestřela žalobkyně. Soud přitom neshledal žádný důvod, proč by měl žalobkyni vzniknout nový nárok na odchodné. Žalobkyni vznikl nárok na výsluhový příspěvek toliko ve vztahu k prvnímu služebnímu poměru. Související odchodné jí již bylo vyplaceno. Ve vztahu ke služebnímu poměru trvajícím pouze jeden měsíc a ukončenému způsobem, který nárok na výsluhový příspěvek nezakládá, nárok na odchodné nevznikl.
72. Soud proto návrh na zrušení napadeného rozhodnutí o odchodném zamítl.

Závěr a náklady řízení

73. Žalobní námitky proti napadenému rozhodnutí o žádosti o výsluhový příspěvek jsou důvodné, proto soud v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. toto rozhodnutí zrušil I. výrokem pro nezákonnost. Výrokem II. soud žalobu ve zbytku zamítl.
74. V dalším řízení bude žalovaný vázán v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku. Při hodnocení otázky vzniku výsluhového příspěvku zejména přihlédne k důvodu zániku prvního služebního poměru.
75. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. Podle komentáře při kumulaci několika správních rozhodnutí do jednoho řízení je třeba považovat za samostatnou věc každé správní rozhodnutí. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení se tedy hodnotí úspěch účastníků ve vztahu ke každé věci (správnímu rozhodnutí) samostatně (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. Soudní řád správní: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-3-26]. ASPI_ID KO150_2002CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. a dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2023, č. j. 8 As 334/2021-34).
76. Výsledkem soudního přezkumu je zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-16/OPM, tedy rozhodnutí týkajícího se žádosti o výsluhový příspěvek. Žalobkyně proto ve vztahu k tomuto rozhodnutí má dle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, a to v dílčí výši. Žalovaný ve vztahu k tomuto rozhodnutí nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch.
77. Ve vztahu k rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 3. 2024, sp. zn. 296086/VP-11/OPM a ze dne 28. 3. 2024, sp. zn. 296086/ODCH-17/OPM., tedy rozhodnutí týkajících se zastavení výplaty výsluhového příspěvku a odchodného, pak žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, jenž by jinak právo na náhradu nákladů řízení měl, soud náhradu nákladů řízení výrokem IV. nepřiznal, protože mu v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
78. Společné náklady žalobkyně v řízení o žalobě tvoří odměna právního zástupce. Za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby; soud nepřiznal náhradu za repliku, neboť k ní žalobkyni nevyzýval a nebyla ve věci nezbytná) mu náleží částka 3 100 Kč/úkon [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024]. Zástupci dále náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč/úkon. Odměna tak činí 6 800 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna

a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně, tj. o 2 142 Kč. Společné náklady řízení před městským soudem celkově představují částku 8 228 Kč. Jejich dílčí výše, zde s ohledem na tři společně přezkoumávaná rozhodnutí v rozsahu třetiny, činí částku 2 743 Kč. Samostatný náklad tvoří zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3000 Kč. Celkem tedy náklady žalobkyně v řízení o žalobě ve vztahu k rozhodnutí týkajícímu žádosti o výsluhový příspěvek činí částku 5 743 Kč. Soud proto výrokem III. žalovanému uložil, aby tuto částku žalobkyni nahradil do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. března 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.